

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Γλωσσική Ανάπτυξη

Ενότητα 4: Θεωρίες Μάθησης της Γλώσσας

Ευγενία Τόκη

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τμήμα Λογοθεραπείας

Γλωσσική Ανάπτυξη

Ενότητα 4: Θεωρίες Μάθησης της Γλώσσας

Τόκη Ευγενία

Επίκουρη Καθηγήτρια

Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Ηπείρου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- γλωσσική απόκτηση
- ικανότητα της γλωσσικής επικοινωνίας
- ανάλυση θεωριών κατάκτησης της γλώσσας
- περιγραφή των σταδίων γλωσσικής ανάπτυξης

Περιεχόμενα ενότητας

- Εισαγωγή
- Συμπεριφοριστικό Μοντέλο
- Γλωσσολογικό-Σημασιολογικό Μοντέλο
- Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοικτά μαθήματα
open courses

Εισαγωγή

Εισαγωγή (1)

- σταδιακή κατάκτηση από το παιδί του συστήματος της γλώσσας (κατάκτησης των ικανοτήτων γλωσσικής επικοινωνίας).
- όροι που αφορούν την γλώσσα, τον λόγο και την ομιλία και συνθέτουν τα στοιχεία μέσω των οποίων πραγματοποιείται η λεκτική επικοινωνία.

Εισαγωγή (2)

- **Η γλωσσική απόκτηση** και οι καταπληκτικές γλωσσικές ικανότητες των παιδιών έχουν αποτελέσει θέμα έρευνας πολλών επιστημών όπως (Δράκος, 1999, σελ.72):
 - ιατρικής
 - παιδαγωγικής
 - ψυχολογίας
 - Γλωσσολογίας
 - κοινωνιολογίας

Εισαγωγή (3)

Ικανότητα γλωσσικής επικοινωνίας

- αναπτύσσεται σταδιακά από την ώρα της γέννησης ενός παιδιού και εξελίσσεται με πολύ γοργούς ρυθμούς στην μετέπειτα πορεία.
- Είναι ένα αδιάκοπο και διαρκές «αγώνισμα», μια συνεχής προσπάθεια κατά την οποία ένα παιδί τριών ετών έχει κατακτήσει τη γλώσσα σε τέτοιο βαθμό ώστε να επικοινωνεί απόλυτα με το περιβάλλον του (Μπασλής, 2000, σελ.10-12)

Εισαγωγή (4)

Γλώσσα – Ρυθμός κατάκτησης

- Τα παιδιά αναπτύσσουν τις επικοινωνιακές γλωσσικές τους ικανότητες βάση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος στο οποίο είναι εκτεθειμένα, αλλά και των προσδοκιών της κουλτούρας στην οποία μεγαλώνουν.

Εισαγωγή (5)

Γλώσσα – Ρυθμός κατάκτησης

- Η ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στη μορφολογία, στη σημασιολογία και στην πραγματολογία γίνεται μη συνειδητά, διαμορφώνοντας έτσι αυτοματοποιημένες γλωσσικές δομές σε συνάρτηση με το περιβάλλον τους
- Κάθε παιδί, εξελίσσεται με το δικό του ρυθμό και ο ρυθμός αυτός μπορεί να είναι διαφορετικός από παιδί σε παιδί

Εισαγωγή (6)

Προϋποθέσεις γλωσσικής ανάπτυξης

- ▶ απαραίτητες προϋποθέσεις για ανάπτυξη του λόγου ενός παιδιού.
- ▶ Τα παιδιά μαθαίνουν να μιλούν, να γράφουν.
- ▶ Υπό ΚΣ \nexists άνθρωποι που δεν μιλούν.
- ▶ \exists άνθρωποι \neq γράφουν και να διαβάζουν.
- ▶ \exists κοινότητες \neq γραφή.
- ▶ \nexists καμία κοινωνία που δεν έχει αναπτύξει γραφή χωρίς να έχει αναπτύξει προηγουμένως τον αντίστοιχο προφορικό λόγο (Παυλίδου, 1997, σελ. 12).

Εισαγωγή (7)

Μοντέλα Γλωσσικής Ανάπτυξης

- **Πώς ένα παιδί κατακτά ένα τόσο περίπλοκο σύστημα όπως είναι η γλώσσα; 5 μοντέλα (Roseberry-McKibbin and Hedge, 2000):**
 - Γενετικό (Nativist)
 - Γνωστικό (Cognitive)
 - Συμπεριφοριστικό (Behavioral)
 - Επεξεργασίας πληροφοριών (Information processing)
 - Κοινωνικής αλληλεπίδρασης (Social interactionism)

Εισαγωγή (8)

Μοντέλα Γλωσσικής Ανάπτυξης

- ▶ Ξ και άλλα μοντέλα για την ανάπτυξη της γλώσσας.
- ▶ Τα 5 μοντέλα, επηρεάζουν την έρευνα και την πρακτική εφαρμογή στην ανάπτυξη της γλώσσας.
- ▶ ≠ στον τρόπο που περιγράφουν την ανάπτυξη της γλώσσας και στις επιπτώσεις που επιφέρουν
- ▶ έτσι οι ειδικοί αναζητούν διαφορετικά πράγματα στην αξιολόγηση και στην παρέμβαση και τα αναζητούν με διαφορετικές διαδικασίες (Roseberry-McKibbin and Hedge, 2000).

Συμπεριφοριστικό Μοντέλο

Συμπεριφοριστικό Μοντέλο (1 από 3)

- Η Συμπεριφοριστική θεωρία προσδίδει έμφαση στη χρήση της γλώσσας στο φυσικό περιβάλλον του ομιλητή
- Αναπτύχθηκε πρωταρχικά στην Αμερική από επιφανείς θεωρητικούς της μάθησης όπως ήταν οι Mowrer (1954), Skinner (1957) και Osgood (1963) και στη συνέχεια από τους Braine (1971), Jenkins και Palermo (1964), Staats (1975)

Συμπεριφοριστικό Μοντέλο (2 από 3)

- ο **Skinner** υποστήριξε ότι η γλωσσική απόκτηση είναι **απόρροια της ανάπτυξης της λεκτικής συμπεριφοράς** (verbal behavior)
- Η λεκτική συμπεριφορά θεωρήθηκε μια μορφή κοινωνικής συμπεριφοράς με επιδράσεις από τις ενέργειες της κοινότητας

=> με αποτέλεσμα το περιβάλλον του παιδιού να είναι πολύ σημαντικό και τα παιδιά να μαθαίνουν μόνο τη γλώσσα στην οποία εκτίθενται

Συμπεριφοριστικό Μοντέλο (3 από 3)

- Επομένως για τους συμπεριφοριστές οι σύνθετες γλωσσικές συμπεριφορές αντιπροσωπεύουν συνδυασμούς ποικίλων ακολουθιών σ' επίπεδο ερεθίσματος - αντίδρασης ή απάντησης
- Οι ίδιοι διατείνονται ότι ο άνθρωπος μαθαίνει τη γλώσσα μέσω της αλληλεπίδρασής του με το περιβάλλον, δηλαδή προβαίνοντας στη χρήση των τεχνικών της ενίσχυσης ή της ενδυνάμωσης καθώς και της ποινής κατά περίπτωση

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ανοικτά μαθήματα
opencourses

Γενετικό ή Γλωσσολογικό-Σημασιολογικό Μοντέλο

Γενετικό Μοντέλο (1 από 13)

- Ο Chomsky (1968):
 - υποστήριξε ότι είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ της ιδανικής γλωσσικής ικανότητας και της πραγματικής γλωσσικής επιτέλεσης
 - διέκρινε μεταξύ:
 - εξωτερικευμένης γλώσσας (E-language) και
 - εσωτερικευμένης (I- language)

Γενετικό Μοντέλο (2 από 13)

- Ένας άλλος τρόπος να το περιγράψουμε είναι ότι η εσωτερικευμένη γλώσσα έχει να κάνει με νοητικά φαινόμενα, ενώ η εξωτερικευμένη γλώσσα συνδέεται με κοινωνικά φαινόμενα (Cook & Newson, 1996).

Γενετικό Μοντέλο (3 από 13)

Το κεντρικό θέμα παραμένει ότι:

- η γλώσσα βασίζεται σε **κανόνες** και
- η **γνώση της σύνταξης** μπορεί να κλειστεί μέσα σε ένα **πεπερασμένο αριθμό συντακτικών κανόνων**

Αν το σκεφτούμε πιο προσεκτικά, θα δούμε ότι η γλώσσα περιλαμβάνει κανόνες, ακόμη και αν δεν τους συνειδητοποιούμε πάντοτε

(Chomsky, 1995)

Γενετικό Μοντέλο (4 από 13)

Επίσης, κάνει μια διάκριση ανάμεσα σε 2 τύπους λέξεων:

- **Λέξεις περιεχομένου** (επιτελούν το μεγαλύτερο μέρος της σημασιολογικής λειτουργίας της γλώσσας – περιλαμβάνουν ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα και τα περισσότερα επιρρήματα)
- **Λειτουργικές λέξεις** (επιτελούν το μεγαλύτερο μέρος της γραμματικής λειτουργίας)

Γενετικό Μοντέλο (4 από 13)

Πώς θα έπρεπε λοιπόν να περιγράψουμε τους κανόνες της γραμματικής;

- Ο Chomsky επισήμανε ότι:
 - οι κανόνες φραστικής δομής αποτελούν απαραίτητο συστατικό της γραμματικής
 - σημαντική πτυχή της γλώσσας είναι ότι μπορούμε να δομούμε προτάσεις, συνδυάζοντας λέξεις σύμφωνα με κανόνες

Γενετικό Μοντέλο (5 από 13)

Ο Chomsky υποστήριξε ότι:

- όσο ισχυρή και αν είναι η γραμματική της φραστικής δομής, δεν είναι ικανή να συλλάβει τη γλωσσική μας ικανότητα

Γενετικό Μοντέλο (6 από 13)

- Μέχρι αρκετά πρόσφατα, η νέα «**βασική εκδοχή της θεωρίας**» ήταν γνωστή ως Government and Binding - (Chomsky, 1981) με έμφαση:
 - υπάρχουν **αρχές** που είναι **κοινές σε όλες τις γλώσσες**
 - **παράμετροι** που **διαφέρουν** από γλώσσα σε γλώσσα
- Πλέον χρησιμοποιείται ο όρος «θεωρία των αρχών και των παραμέτρων»

Γενετικό Μοντέλο (7 από 13)

(Chomsky, 1991):

Στις πιο πρόσφατες εκδοχές της θεωρίας, έχει γίνει πληθώρα σημαντικών αλλαγών, όπως

- αριθμός των μετασχηματισμών
- σπουδαιότητα της δομής
- ειδική έμφαση δίνεται στη σημαντικότερη λέξη σε κάθε φράση

Γενετικό Μοντέλο (8 από 13)

- Chomsky (1957): η φυσική γλώσσα δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται από ένα μηχανισμό πεπερασμένης κατάστασης.
- Ο Chomsky (1965, 1968, 1986):
 - η απόκτηση της γλώσσας πρέπει να οδηγείται από εγγενείς περιορισμούς
 - αποτελεί μια ξεχωριστή ικανότητα, η οποία δεν εξαρτάται από άλλες γνωστικές ή αντιληπτικές διαδικασίες

Γενετικό Μοντέλο (9 από 13)

- Οι παράμετροι ρυθμίζονται από την έκθεση του παιδιού σε μια συγκεκριμένη γλώσσα.
- Ένας άλλος τρόπος να το βλέπουμε είναι ότι:
 - ο μηχανισμός κατάκτησης της γλώσσας (LAD) δεν υπαγορεύει τις λεπτομέρειες συγκεκριμένων γλωσσών
 - αλλά μάλλον θέτει όρια στο πώς μπορούν να μοιάζουν οι αποκτηθείσες γλώσσες
 - οι γλώσσες δεν έχουν την ελευθερία να διαφοροποιούνται με κάθε δυνατό τρόπο, αλλά περιορίζονται

Γενετικό Μοντέλο (10 από 13)

- Η υπόθεση της συνέχειας: όλες οι αρχές και οι παράμετροι είναι διαθέσιμες από τη γέννηση, αλλά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλες αμέσως, εξαιτίας άλλων παραγόντων

(Clahsen, 1992)

Γενετικό Μοντέλο (11 από 13)

Chomsky (1968):

- διάκριση ανάμεσα στα καθολικά χαρακτηριστικά :
 - ουσιώδη (κοινά σε όλες τις γλώσσες):
 - περιλαμβάνουν τις κατηγορίες (σύνταξη, σημασιολογία, φωνολογία)
 - π.χ. κατηγορία ουσιαστικών κατηγορία ρημάτων
 - τυπικά

Γενετικό Μοντέλο (12 από 13)

Πιθανές αιτίες για την ύπαρξη των καθολικών γλωσσικών χαρακτηριστικών:

1. ορισμένα καθολικά χαρακτηριστικά μπορεί να αποτελούν τμήμα του έμφυτου συστατικού της γραμματικής. Υπάρχουν κάποιες ενδείξεις γι' αυτόν τον ισχυρισμό στον τρόπο, με τον οποίο οι παράμετροι ρυθμίζουν φαινομενικά άσχετα χαρακτηριστικά της γλώσσας.

Γενετικό Μοντέλο (13 από 13)

2. ορισμένα καθολικά χαρακτηριστικά πιθανόν να είναι μέρος του έμφυτου συστατικού στοιχείου της γνώσης, το οποίο οδηγεί έπειτα στην ενσωμάτωσή τους σε όλες τις γλώσσες.

3. περιορισμοί στη συντακτική επεξεργασία που συμβάλλουν, ώστε ορισμένες σειρές λέξεων να είναι ευκολότερες στην επεξεργασία από ότι άλλες (Hawkins, 1990).

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (1)

- Σε ό,τι αφορά στη λειτουργία της γλώσσας, έχει υποστηριχθεί ότι αυτή είναι συνυφασμένη με στοιχεία όχι μόνο γλωσσικά (δηλαδή με λέξεις και ρυθμιστικούς γλωσσικούς κανόνες) αλλά και με μη γλωσσικά (δηλαδή με κοινωνικά/συμφραζόμενα)

(Bloom & Lahey 1978)

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (2)

Με τη γλώσσα κατά τον Bruner (1975):

- μεταβιβάζονται μηνύματα στο κοινωνικό περιβάλλον
- η αποτελεσματικότητά της, καθορίζεται από το βαθμό επίτευξης των προκαθορισμένων στόχων του ομιλητή ή του χρήστη της.

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (3)

- Σύμφωνα με τον Austin (1962), που μελέτησε πρωταρχικά τη χρήση γλώσσας των ενηλίκων:
ο λόγος δεν συνίσταται απλά από ένα σύνολο λέξεων ή φράσεων αλλά κυρίως από μια σειρά πραγματολογικών δεδομένων
- σύμφωνη με εκείνη του Searle (1965) που διατυπώθηκε λίγο αργότερα

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (4)

Searle (1965) πραγματολογική του λειτουργία διακρίνοντας σε:

1. Παράσταση γνώμων δηλαδή διατύπωση απόψεων για ένα θέμα
2. Οδηγίες που αντιπροσωπεύουν προσπάθεια του ομιλητή να επηρεάσει τον ακροατή προκειμένου να πράξει κάτι
3. Υποσχέσεις/δεσμεύσεις για κάποια πράξη που θα λάβει χώρα στο μέλλον
4. (Συναισθηματικές) Εκφράσεις όπως η έκφραση ευχαριστιών ή λύπης, η απολογία για ένα γεγονός, κ.λπ.
5. Δηλώσεις

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (5)

- Ο Halliday (1975) μελετώντας τη νοητική και συναισθηματική εξέλιξη ενός παιδιού, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το παιδί κοντά στην ηλικία των δυο χρόνων:
 - χρησιμοποιεί περιορισμένο αριθμό δομικών στοιχείων της γλώσσας του ενηλίκου που το καθιστούν ωστόσο ικανό να έχει πολλαπλές επιλογές στο πλαίσιο χρήσης μιας απλής πρότασης

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (6)

Ο Dore (1974), αναφέρει πως το προγλωσσικό στάδιο του παιδιού καθώς και για την περίοδο χρήσης μιας λέξης :

- έχει καθαρά λειτουργικό ρόλο στο πεδίο της επικοινωνίας του
- πρότεινε ως βασική μονάδα ταξινόμησης των δομικών στοιχείων της γλώσσας την πράξη του αρχικού λόγου.

Σύμφωνα με τον ίδιο, ο λόγος αυτής της μορφής αφορά:

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (7)

- *«.....μια έκφραση που τυπικά αποτελείται από μια απλή πράξη (λόγου) ή από έναν απλό προσωπιακό τύπο με ηχητικό τόνο που λειτουργεί για να δηλώσει την πρόθεση του παιδιού πριν αυτό φτάσει στο στάδιο χρήσης προτάσεων.....» (σελ. 345).*

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (8)

Dore (1974):

- Κατηγορία της ονομασίας
- Κατηγορία της επανάληψης
- Κατηγορία της απάντησης
- Κατηγορία της αναζήτησης πράξης (λόγου)
- Κατηγορία της αναζήτησης μιας απάντησης
- Κατηγορία της κλήσης
- Κατηγορία του χαιρετισμού
- Κατηγορία της διαμαρτυρίας
- Κατηγορία της «εξάσκησης»

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (9)

- Έχει αναφερθεί πως το νήπιο στην ηλικία των πρώτων μηνών της ανάπτυξής του είναι σε θέση να διακρίνει:
- αντίθετα φωνήματα
- διαφορετικούς προσωδιακούς τόνους καθώς και
- παρουσία/απουσία ομιλίας

(Eimas 1974; Hirschman & Katkin 1974)

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (10)

- Πρέπει να σημειωθεί ότι ο επικοινωνιακός λόγος της μητέρας προσαρμόζεται κάθε φορά από την ίδια σε συστηματικά προγραμματισμένες τροποποιήσεις και προσαρμογές έτσι ώστε (Snow 1977a, 1977b):
- να συμφωνεί με το παρόν επίπεδο γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού
 - με ιδιαίτερη έμφαση στη δεξιότητα που αφορά στην κατανόηση της ομιλίας και
 - με στόχο ο εκφερόμενος λόγος της να είναι καταληπτός από το ίδιο

Κοινωνιογλωσσικό Μοντέλο (11)

- Το σύστημα δομής της έκφρασης του νηπίου αφορά πρωταρχικά:
- στον προσδιορισμό (δηλαδή στην επιλογή) του θέματος για το οποίο γίνεται (ή θα γίνει) λόγος και
- στη συνέχεια παρέχονται πληροφορίες-σχόλια που αφορούν σε λεπτομέρειες του θέματος (Gruber, 1967)

Βιβλιογραφία (1 από 4)

- Austin, J. L. (1975). *How to do things with words (Vol. 367)*. Oxford university press.
- Bates, E. (1976). *Language and context: The acquisition of pragmatics (Vol. 13)*. New York: Academic Press.
- Bloom, L., & Lahey, M. (1978). *Language development and language disorders*. USA: John Wiley & Sons.
- Braine, M. D. (1971). The acquisition of language in infant and child. *The learning of language*, 7-95.
- Broen, P. A. (1972). The Verbal Environment of the Language-Learning Child. *ASHA Monographs*, No. 17.
- Bruner, J. S. (1975). The ontogenesis of speech acts. *Journal of child language*, 2(01), 1-19.
- Bruner, J. S. (1975). From communication to language—A psychological perspective. *Cognition*, 3(3), 255-287.
- Chomsky, N. (1957). *Syntactic structures*. The Hague: Mouton.
- Chomsky, N. (1959). Review of “Verbal behavior” by B.F. Skinner. *Language*, 35, 26-58.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, N. (1968). *Language and mind*. New York: Harcourt Brace.
- Chomsky, N. (1975). *Reflections on language*. New York: Pantheon.
- Chomsky, N. (1981). *Lectures on government and binding*. Dordrecht: Foris.
- Chomsky, N. (1986). *Knowledge of language*. New York: Praeger Special studies.
- Chomsky, N. (1988). *Language and problems of knowledge: The Managua lectures*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Chomsky, N. (1991). Linguistics and cognitive science: Problems and mysteries. In A. Kasher (Ed.), *The Chomskyan turn (pp. 26-53)*. Oxford: Black- well.

Βιβλιογραφία (2 από 4)

- Chomsky, N. (1995). Bare phrase structure. In G. Webelhuth (Ed.), *Government and binding theory and the minimalist programme* (pp. 383-400). Oxford: Blackwell.
- Cook, V.J., & Newson, M. (1996). *Chomsky's universal grammar: An introduction (2nd Edn.)*. Oxford: Blackwell.
- Dore, J. (1974). A pragmatic description of early language development. *Journal of psycholinguistic Research*, 3(4), 343-350.
- Dore, J. (1975). Holophrases, speech acts and language universals. *Journal of child language*, 2(01), 21-40.
- Felix, S. (1992). Language acquisition as a maturational process. In J. Weissenborn, H. Goodluck, & T. Roeper (Eds.), *Theoretical issues in language acquisition* (pp. 25-51). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Eimas, P. D. (1974). *Linguistic processing of speech by young infants*.
- Garnica, O. K. (1977). *Some prosodic and paralinguistic features of speech to young children*.
- Gruber, J. S. (1967). Topicalization in child language. *Foundations of language*, 37-65.
- Halliday, M. A. K. (1975a). *Learning How to Mean--Explorations in the Development of Language*.
- Halliday, M. A. K. (1975b). *Learning How to Mean--Explorations in the Development of Language*.
- Hawkins, J.A. (1990). A parsing theory of word order universal. *Linguistic Inquiry*, 21, 223-261.
- Hirschman, R., & Katkin, E. S. (1973). Psychophysiological functioning, arousal, attention, and learning during the first year of life. *Advances in child development and behavior*, 9, 115-150.

Βιβλιογραφία (3 από 4)

- Holzman, M. (1984). Evidence for a reciprocal model of language development. *Journal of psycholinguistic research*, 13(2), 119-146.
- Jenkins, J. J., & Palermo, D. S. (1964). Mediation processes and the acquisition of linguistic structure. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 141-169.
- Lewis, M., & Freedle, R. (1972). Mother-infant dyad: The cradle of meaning. *ETS Research Bulletin Series*, 1972(1), i-43.
- Mahoney, G. J., & Seely, P. B. (1977). The Role of the Social Agent in Language Acquisition: Implications for Language Int. crvent. ion1. *INT'L REV OF RESRCH IN MENTL RETARDTN*, 8, 57.
- Maratsos, M. (1998). The acquisition of grammar. In W. Damon, D. Kuhn, & R.S. Siegler (Eds.), *Handbook of child psychology (Vol. 2, 5th Edn., pp. 421-466)*. New York: Wiley.
- Mowrer, O. (1954). The psychologist looks at language. *American psychologist*, 9(11), 660.
- Muma, J. R. (1978). *Language handbook: Concepts, assessment, intervention*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Newport, E.L., & Meier, R.P. (1985). The acquisition of American Sign Language. In D.I. Slobin (Ed.), *The cross-linguistic study of language acquisition: Vol. 1. The data (pp. 882-938)*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Osgood, C. E. (1963). On understanding and creating sentences. *American psychologist*, 18(12), 735.

Βιβλιογραφία (3 από 4)

- Owens, R. E. (1978). *Speech acts in the early language of nondelayed and retarded children: A taxonomy and distributional study* (Doctoral dissertation, ProQuest Information & Learning).
- Petitto, L. (1987). On the autonomy of language and gesture: Evidence from the acquisition of personal pronouns in American Sign Language. *Cognition*, 27, 1-52.
- Richards, M. P. (1974). *The integration of a child into a social world*. Cambridge University Press.
- Schlesinger, H.S., & Meadow, K.P. (1972). *Sound and sign: Childhood deafness and mental health*. Berkeley: University of California Press.
- Searle, J. (1996). What is a speech act?. In: Black, M. (Eds), *Philosophy in America*. New York: Allen & Unwin: Cornell University Press.
- Skinner, B. F. (1953). *Science and human behavior*. Simon and Schuster.
- Skinner, B. F. (1957). *Verbal behavior*. New York: Appleton-Century-Crofts.
- Richard-Amato, P.(1996), 11.
- Snow, C. E. (1972). Mothers' speech to children learning language. *Child development*, 549-565.
- Snow, C. E. (1977a). The development of conversation between mothers and babies. *Journal of child language*, 4(01), 1-22.
- Snow, C. E. (1977b). Mothers' speech research: From input to interaction. *Talking to children: Language input and acquisition*, 31-49.
- Staats, A. W. (1975). *Social behaviorism*. Homewood, IL.: Dorsey Press.
- Wells, G. (1974). Learning to code experience through language. *Journal of Child Language*, 1(02), 243-269.

Σημείωμα Αναφοράς

Τόκη Ε. (2015). Γλωσσική Ανάπτυξη. ΤΕΙ Ηπείρου. Διαθέσιμο από:
τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.teiep.gr/courses/LOGO131/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κλπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ταφιάδης Διονύσιος
Ιωάννινα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη Δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης